

רשומות

הצעות חוק

16 בפברואר 1994

2251

ה' באדר התשנ"ד

עמוד

הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 14) (צווי הבאה וחיובים מוגבלים באמצעים),
התשנ"ד-1994 292

תיקונים עקיפים:

חוק העונשין, התשל"ז-1977

פקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971

חוק גביית חובות (ביצוע צווי מאסר) (הוראת שעה), התש"ן-1990

[775] **הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 14) (צווי הבאה וחייבים מוגבלים באמצעים), התשנ"ד-1994**

1. תיקון סעיף 15 האמור בסעיף 15 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967¹ (להלן – החוק העיקרי), יסומן (א), ואחריו יבוא:
- "(ב) מנהל בתי המשפט, או מי שהוא הסמיכו לכך, רשאי, באופן מידוי, להתלות אישור של בעל תפקיד לתקופה שלא תעלה על 30 ימים, לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון טענותיו, אם היה לו יסוד לחשש שנתקיימה בו עילה לביטול האישור לפי סעיף 15(3) או (4)."
2. תיקון סעיף 55 בסעיף 55 לחוק העיקרי, במקום "או 15" יבוא "או 15(א) או מהחלטה של מנהל בתי המשפט לפי סעיף 15(ב)".
3. תיקון סעיף 6 בסעיף 6 לחוק העיקרי, במקום "הוא יפרש" יבוא "הוא יציין בה, ככל הידוע לו, את מספר הזהות, המען, מקום העבודה, ושנת הלידה של החייב, ואם הוא קטין או פסול-דין, וכן יפרש".
4. תיקון סעיף 7 בסעיף 7 לחוק העיקרי –
- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) משהוגשה בקשת ביצוע, ימציא המוציא לפועל לחייב אזהרה שעליו למלא אחרי פסק-הדין, או לשלם את החוב הפסוק בשיעורים שנקבעו בהוראת תשלום או

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים
1 ו-2 מוצע להסמיך את מנהל בתי המשפט, במקרים הראויים, להתלות באופן מיידי את האישור של בעל תפקיד (קבלן ההוצאה לפועל), מאז נחקק ההסדר לאישור בעלי תפקידים בהוצאה לפועל הגיעו לועדת האישורים מספר תלונות על התנהגות הריגה שהצדיקו ביטול אישורים שניתנו, ואולם ועדת האישורים אינה מוסמכת להורות על התלייה מיידיית של האישור, מוצע שהחלטת מנהל בתי המשפט בענין זה תהיה נתונה לערעור לפני בית המשפט המחוזי.

סעיף 3 הליכי ההוצאה לפועל נפתחים בבקשה המוגשת בידי הזוכה. בקשת הזוכה היא מקור ראשוני למידע על החייב, ובלעדי מידע מהימן, אין מערכת ההוצאה לפועל יכולה לתפקד. מוצע לקבוע בחוק את פרטי החייב שייכללו בבקשת הזוכה.

סעיף 4 השלב הראשון בפעולת מערכת ההוצאה לפועל הוא ההמצאה לחייב של אזהרה כי עליו לפרוע את חובו תוך תקופה הנקובה בה. מוצע לכלול באזהרה אפשרות לתשלום החוב בשיעורים, שייקבעו בכללים של מנהל בתי המשפט לפי סכום החוב (סעיף 9 להלן). אם אין לחייב יכולת לשלם את החוב במלואו, הוא יוכל לבחור באפשרות של פריסת התשלומים, ללא צורך להגיש בקשה מיוחדת לראש ההוצאה לפועל.

מבוא

החוק המוצע כולל תיקונים מקיפים לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, הנוגעים בעיקרם לצמצום של השימוש במאסר כאמצעי לאכיפת חיובים והפיכתו לסנקציה בשל בזיון הליכי ההוצאה לפועל, תוך אימוץ ההלכות שנפסקו לגבי הליכי המאסר בבג"צ 5304/92 עמותת פר"ח נ' שר המשפטים (טרם פורסם). בנוסף מוצע לקבוע הסדרים מיוחדים לחייבים שהם בעלי יכולת כלכלית מוגבלת, ולהרחיב את התחולה של איחוד התיקים, כאשר במקביל יוצע תיקון לפקודת פשיטת הרגל במגמה לפתוח בפני חייבים מעוטי יכולת הליכים של פשיטת הרגל.

כמו כן מוצעים תיקונים שונים שענינם ייעול מערכת ההוצאה לפועל מבחינת דרכי ההמצאה, גישה למידע בדבר יכולתו הכלכלית של החייב, עיקולי מיטלטלין ומקרקעין, והיבטים מינהליים אחרים הנוגעים לאכיפת פסקי דין ושטרות בהוצאה לפועל, תכלית פעולותיה של מערכת ההוצאה לפועל היא לסייע לזוכה לגבות את חובו במהירות וביעילות, כאשר הובתו של החייב היא למלא אחר חיובים שהוטלו עליו על פי פסק דין או על פי כל מסמך אחר שניתן לפי חוק ההוצאה לפועל לבצעו בפסק-דין, הוראות החוק המוצע משתלבות בתכלית ראויה זו.

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116; התשנ"ב, עמ' 146.

בצו על פי סעיף 69א, בתוך תקופה של 20 ימים מיום המצאת האזהרה; לאזהרה יצורף העתק מאושר של פסק הדין או העתק הפסיקתה, אם לא הומצאו לחייב קודם לכן, וכן העתק הוראת תשלום או הצו כאמור; לענין זה, "העתק" של פסיקתה, הוראת תשלום או צו – לרבות נוסח של פסיקתה, של הוראת תשלום או של צו שנכלל באזהרה ואשר הופק באמצעות מערכת ממוכנת.

(2) סעיף קטן (ב) יסומן (ה) ולפניו יבוא:

"(ב) ההמצאה תהיה באחת מאלה:

(1) במשלוח בדואר רשום לפי מענו של החייב, עם אישור מסירה;

(2) במסירה על ידי פקיד בית המשפט, על ידי עורך דין, פקידו או שליח מטעמו, או על ידי אדם שהמוציא לפועל הסמיכו לכך.

(ג) המצאה במסירה תהיה לידי החייב או לידי אדם המורשה לייצג את החייב; לא ניתן למצוא את החייב יכולה ההמצאה להיות לידי בן משפחתו הגר עמו ושנראה שמלאו לו שמונה עשרה שנים; היה החייב תאגיד או חבר בני אדם, תהיה ההמצאה במסירה במשרדו הרשום או לידי מורשה כאמור.

(ד) סירב החייב או מי שניתן להמציא לו את האזהרה כאמור בסעיף קטן (ד), לקבל את האזהרה או לחתום על אישור מסירה, יראו את החייב כמי שהומצאה לו האזהרה כדין; הערת פקיד הדואר או המוסר בדבר הסירוב תהווה ראיה לאמינותה.

הוספת סעיפים
א עד 17

5. אחרי סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:

א7. (א) החייב רשאי, בכל עת, להגיש לראש ההוצאה לפועל בקשה לתשלום החוב הפטוק במועדים ובשיעורים שיבקש בהתאם ליכולתו; לבקשה יצורפו:

"בקשת חייב
לצו תשלומים

(1) הצהרה מפורטת הנתמכת במסמכים בדבר יכולתו לשלם את החוב הפטוק, שבה יכלול פרטים בדבר זהותו ומענו, ובדבר הנכסים וההכנסות שלו ושל בן זוגו וילדיו הגרים עמו ושל הברות שבבעלותם, וכן פרטי חשבונות הבנק שלו ושל בן זוגו הגר עמו, והעתקים של דפי החשבון שלו, הכל לגבי השנה או שנת המס שקדמה למועד הגשת הבקשה, לפי טופס שאלון שייקבע בתקנות;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 5 לסעיף 7א המוצע

חייב שאיננו יכול לעמוד בהוראת התשלומים הכלולה באזהרה, יוכל להגיש בקשה לראש ההוצאה לפועל לתת צו חדש בהתאם ליכולתו. המפתח לטיפול בחייב בעל יכולת כלכלית מוגבלת הוא ביוזמת הפניה שלו לראש ההוצאה לפועל. לשם בירור היכולת יהיה על החייב לספק את מלוא המידע על נכסיו, הכנסותיו וחובותיו, בין באמצעות מסמכים מפורטים, ובין באמצעות ויתור על סודיות והסכמה למסירת מידע המצוי בידי גורמים שונים, לרבות בנקים ורשויות מס. אם לא הסכים החייב לוותר על סודיות המידע הפרטי, לא תידון בקשתו.

חוסר המעש של חייב, לאחר שקיבל אזהרה, גורר בעקבותיו נקיטת הליכים של הוצאה לפועל, בין בירידה לנכסים ובין בהזמנות לבירורים ובמתן צווי הבאה, ולבסוף אף צווי מאסר. משום כך חשוב להקפיד על דרכי ההמצאה. במצב המשפטי הקיים, קובעת תקנה 24 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ם-1979, כי המשלוח של האזהרה הוא בדואר רשום, ורואים את האזהרה כאילו הומצאה כדין כעבור מספר ימים אף אם הנמען נמנע או סירב לקבלה. מוצע לקבוע בחוק את דרכי ההמצאה, בדואר רשום או במסירה. רק במקרה של סירוב החייב לקבל את האזהרה תהיה חוקת של המצאה.

(2) כתב ויתור על סודיות והסכמה למסירת מידע בדבר נכסיו ומקורות הכנסתו המצוי בידי כל גורם, לרבות בידי גוף ציבורי כמשמעותו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981,² או בידי תאגיד בנקאי כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981³ (להלן – כתב ויתור על סודיות).

(ב) ראש ההוצאה לפועל רשאי לקבל את בקשת החייב ולתת צו תשלומים לפי סעיף זה, להורות לחייב להמציא מסמכים נוספים לתמיכה בבקשתו, או להזמין לחקירת יכולת במעמד הזוכה לפי סעיף 67, או לדחות את בקשתו; ואולם, בקשה שלא צורף לה כתב ויתור על סודיות – לא תידון.

(ג) הסכים הזוכה לבקשת החייב למתן צו תשלומים שהוגשה לפי סעיף קטן (א), יאשר ראש ההוצאה לפועל את ההסכם; להסכם יהיה תוקף של צו תשלומים שניתן לפי סעיף זה.

7ב. (א) ראש ההוצאה לפועל רשאי, ביוזמתו או על פי בקשה, על יסוד כתב ויתור על סודיות, לצוות על כל גורם שברשותו מצוי מידע על נכסיו החייב ומקורות הכנסתו, כי ימסור לידיו את המידע.

מסירת מידע

(ב) ראש ההוצאה לפועל לא יצווה על מסירת מידע לידיו לפי סעיף זה אלא במידה הנדרשת לביצוע הוראותיו, ולבירור יכולתו של החייב לפרוע את חובו.

(ג) על אף האמור בכל דין, גורם שקיבל צו למסירת מידע לפי סעיף קטן (א), חייב למסור את המידע הנדרש לידי ראש ההוצאה לפועל, ובלבד שרשות מס לא תמסור מידע אלא אם כן מקורו בדוחות שהגיש לה החייב; לענין זה, "רשות מס" – כמשמעותה בחוק לתיקון דיני מסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), התשכ"ז-1967.⁴

(ד) בכפוף להוראות כל דין, נמסר לראש ההוצאה לפועל מידע לפי סעיף זה, לא יעשה בו שימוש אלא במידה הנדרשת למילוי תפקידו, ותוך הגנה על פרטיות החייב ושמירה על סודיות המידע.

ד ב ר י ה ס ב ר

לגבי שלמותו. הפניה לגורם אחר לקבלת מידע לגבי מצבו הכלכלי של החייב היא פגיעה בזכות היסוד של החייב לפרטיות, המוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. פגיעה מעין זו מותרת, לפי סעיף 8 לחוק היסוד, אם ניתנה לכך הסמכה בחוק, שנועד לתכלית ראויה, ואם הפגיעה נעשית במידה שאינה עולה על הנדרש. מכיון שהחייב טוען שהוא בעל יכולת מוגבלת לפרוע את חובו, לעתים לא יהיה מנוס מפגיעה בפרטיותו כדי לבדוק את אמיתות טענתו. המידע שנדרש יימסר לידי ראש ההוצאה לפועל, והוא מצווה להקפיד במידת האפשר על פרטיות החייב וסודיות המידע.

אם החייב הגיע להסכמה עם הזוכה לגבי הסדר תשלומים השונה מהוראת התשלומים המקורית, עליו לדאוג לכך שראש ההוצאה לפועל יאשר את ההסכם ויתן לו תוקף של צו תשלומים, כדי שמערכת ההוצאה לפועל תהיה מעורבת.

לסעיף 7ב המוצע

לראש ההוצאה לפועל שיקול דעת אם לצוות על מסירת מידע על סמך כתב היתור על סודיות. ייתכן שיהיה די במידע שסיפק החייב בעצמו כדי להחליט בבקשתו. אך ייתכן שיהיה ספק לגבי אמינות המידע שסיפק החייב, או

² סי"ח התשמ"א, עמ' 128; התשמ"ה, עמ' 52.

³ סי"ח התשמ"א, עמ' 232; התש"ן, עמ' 118.

⁴ סי"ח התשכ"ז, עמ' 136; התשמ"א, עמ' 158.

(ה) מי שהגיע אליו מידע לגבי נכסיו ומקורות הכנסתו של חייב לא יעשה בו כל שימוש ולא יגלה אותו לאחר, אלא במידה הנדרשת לביצוע הוראות חוק זה, או על פי צו של בית משפט.

חוקה בדבר יכולת החייב

ג. (א) על החייב הנטל להוכיח את מידת יכולתו לפרוע את החוב הפסוק ולהביא בפני ראש ההוצאה לפועל את כל המידע והמסמכים הדרושים לשם כך; לא הרים החייב את נטל ההוכחה או לא הביא את המידע כאמור, מבלי לתת הסבר סביר לכך, יראו אותו כבעל יכולת המשתמט מתשלום החוב הפסוק.

(ב) חייב שלא מילא אחר האזהרה לפי סעיף 7(א), ושלא הגיש בקשה לצו תשלומים לפי סעיף 7א, יראו אותו כבעל יכולת המשתמט מתשלום החוב הפסוק, אלא אם כן נתן לראש ההוצאה לפועל הסבר סביר לחוסר המעש שלו.

הוספת סעיף 27

6. אחרי סעיף 26 לחוק העיקרי יבוא:

27. (א) ציווה ראש ההוצאה לפועל על עיקול מיטלטלין של החייב ומכירתם, יימכרו המיטלטלין כעבור 14 ימים מיום מיום הוצאתם מרשות החייב, אלא אם כן ציווה ראש ההוצאה לפועל או בית משפט מוסמך, לבקשתו של מי שעלול להיפגע מהמכירה (בסעיף זה – המבקש) על השהיית המכירה לתקופה שיקבע (להלן – צו השהיית מכירה); ובלבד שהשהיית מכירה בצו של ראש ההוצאה לפועל תהיה לתקופה שלא תעלה על 14 ימים.

(ב) צו השהיית מכירה יפקע ללא מתן צו נוסף, אם מבקש ההשהיה לא הפקיד בידי המוציא לפועל, תוך שבעה ימים מיום מתן הצו, ערבון לכיסוי מלוא ההוצאות של שמירת המיטלטלין, ירידת ערכם ואחסונם בתקופת ההשהיה.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על הליך שעוכב בצו של בית משפט לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980⁵.

תיקון סעיף 38

7. בסעיף 38(א) לחוק העיקרי, במקום "שלא יימכרו אלא אם הוכח תחילה, להנחת דעתו", יבוא "על מכירת המקרקעין ועל פינוי החייב ובני משפחתו הגרים עמו מהמקרקעין, ובלבד".

דברי הסבר

עיקול מיטלטלין עשוי להיות הליך יקר ביחס לשווי של הנכס המעוקל, ולעתים קורה שעלות האחסון עד למכירה עולה על שווי הנכס. לפיכך מוצע לחייב את המאחסן להעמיד את הנכס למכירה כעבור 14 ימים מיום תפישתו. תהיה אפשרות להשהות את המכירה כדי לשמור על זכויות של בעל משכון או זכות אחרת בנכס.

לגבי עיקול מקרקעין, מוצע להבהיר כי צו הפינוי של החייב יכול להינתן ביחד עם צו המכירה של המקרקעין. זכות החייב ובני משפחתו למקום מגורים סביר או לדיוור חלף אינה נפגעת.

לסעיף 27 המוצע

מוצע לקבוע חוקה בדבר יכולת החייב לפרוע את חובו, ולהטיל עליו את הנטל להוכיח אחרת. המידע הרלבנטי ליכולתו הכלכלית של החייב מצוי בידיו ועל כן עליו להביא ראיות לסתור את חזקת היכולת. חייב אשר לא המציא לראש ההוצאה לפועל את כל המידע הנדרש, וכן חייב אשר ישב בחוסר מעש מבלי לפרוע את חובו, יהיו בחזקת בעלי יכולת המשתמטים מתשלום החוב.

סעיפים 7 ו-6 במקביל לתיקונים ביחס להליך המאסר, מוצע לזוועל את הליכי הירידה לנכסו החייב.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639: ס"ח התשמ"ז, עמ' 6.

החלפת כותרת פרק ז' החלפת סעיף 69 א. במקום הכותרת "פרק ז': הקירה ומאסר" יבוא: "פרק ז': הקירת יכולת ותשלום בשיעורים".

החלפת סעיף 69 א. במקום סעיף 69 א לחוק העיקרי יבוא:

69א. מנהל בתי המשפט רשאי לקבוע כללים בדבר הוראות לתשלום הוב פסוק, לרבות הפרשי הצמדה וריבית צמודה, במלואו או בשיעורים, במועדים ובתנאים שיקבע; הכללים יחולו על תשלום כל חוב, למעט חוב שחייב בו תאגיד, אלא אם כן ציווה ראש ההוצאה לפועל אחרת, לענין חוב פלוני, על פי בקשת הזוכה או החייב; הכללים יפורסמו ברשומות.

הוספת סעיפים 69ב עד 69א. אחרי סעיף 69 א לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ז': חייב מוגבל באמצעים"

69ב. (א) ראש ההוצאה לפועל רשאי להכריז על חייב, שהגיש בקשה לצו תשלומים לפי סעיף 7א, ובה ביקש לפרוס את תשלום חובו לתקופה העולה על אחת מן המפורטות להלן, לפי הענין, כחייב מוגבל באמצעים (להלן – חייב מוגבל באמצעים):

הכרזה של חייב מוגבל באמצעים

(1) שנתיים – אם סכום החוב אינו עולה על 20,000 שקלים חדשים;

(2) 3 שנים – אם סכום החוב עולה על 20,000 שקלים חדשים ואינו עולה על 100,000 שקלים חדשים;

(3) 4 שנים – אם סכום החוב עולה על 100,000 שקלים חדשים.

לענין זה, "סכום החוב" – לרבות ריבית והפרשי הצמדה עד למועד ההכרזה.

(ב) ראש ההוצאה לפועל ידחה על הסף בקשה לפי סעיף קטן (א), אם לא צירף החייב לבקשתו הצהרה וכתב ויתור על סודיות כאמור בסעיף 7א(א).

(ג) הודעה על הכרזת חייב מוגבל באמצעים תימסר לזוכה; ההכרזה אינה טעונה פרסום.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפועל רשאי, בכל עת, לבטל הכרזה על חייב כמוגבל באמצעים (סעיף 69ט). ההכרזה מאפשרת איחוד תיקים, אפילו לא היה החייב יכול להיכנס לחסדר זה לפי הכללים הרגילים, ומגינה על החייב מפני צווי הכאת או צווי מאסר שניתנו לפני ההכרזה (סעיף 69ה). כדי למנוע ניצול לרעה, וכן כדי לעודד חייבים לפרוע חובותיהם תוך פרקי זמן סבירים, מוצע לקבוע תמריץ שלילי לשימוש בחסדר של חייבים מוגבלים באמצעים, על ידי הטלת הגבלות על החייב.

כמו כן מוצע להוסיף פרק ז' בדבר הליכי ההבאה והמאסר. המאסר ישמש רק אמצעי בשל בזיון ההוצאה לפועל כנגד החייב בעל יכולת כלכלית, המשתמט מתשלום חובותיו, ולאחר שראה ראש ההוצאה לפועל שאין תועלת בירידה לנכסיו.

9 סעיף מוצע להסמיך את מנהל בתי המשפט לקבוע כללים בדבר פריסת תשלומים לפי סכום החוב הפסוק. היום נתונה סמכות זאת בידי נשיא בית משפט השלום. קביעתם של כללים אחידים בידי מנהל בתי המשפט יעילה יותר מבחינת מערכת ההוצאה לפועל. כמו כן, ניהנת בכך לחייב, באופן אוטומטי, האפשרות לפרוע את החוב בשיעורים. אפשרות זאת לא תעמוד לחייב שהוא תאגיד.

10 סעיף מוצע להוסיף לחוק פרק ז' בדבר חייבים מוגבלים באמצעים. חייב ייחשב כמוגבל באמצעים לפי מבחן אובייקטיבי, אם ביקש לפרוס את תשלום חובו על פני תקופה העולה על זו שנקבעה בחוק, בהתחשב בסכום החוב (סעיף 69ב המוצע). ראש ההוצאה

ג.69. (א) הכריז ראש ההוצאה לפועל על חייב מוגבל באמצעים, יתן צו תשלומים, לפי בקשתו, עד לבירור יכולתו (להלן – צו ביניים), ורשאי הוא להטיל עליו בצו הביניים את ההגבלות המפורטות להלן, כולן או חלקן, כדי להבטיח את פרעון החוב ולמנוע יצירת חובות נוספים:

(1) עיכוב יציאתו של החייב מן הארץ;

(2) הגבלת החייב כלקוח מוגבל חמור, כאילו נתקיימה בו עילה לפי סעיף 3(א) לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981, שר המשפטים רשאי להתקין תקנות לביצוע פסקה זו;

(3) הגבלת החייב מלעשות שימוש בכרטיס חיוב, כמשמעותו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986; לענין זה, דין ההגבלה כדין סיום חוזה כרטיס החיוב בהודעת החייב; הודעה על כך תינתן למנפיק בדרך שתיקבע, ויראו במועד קבלת ההודעה את מועד סיום החוזה.

(ב) חייב מוגבל באמצעים לא יעסוק ביסוד או בניהול חברה או תאגיד אחר ולא יהיה מעורב באלה, אלא אם כן הורה ראש ההוצאה לפועל אחרת.

דברי הסבר

החייב לממן נסיעה לחוץ לארץ, ראוי שיפרע קודם את חובו.

הטעם להגבלת החייב מבחינת השימוש בשיקים ובכרטיסי אשראי הוא למנוע ממנו יצירת חובות נוספים באופן בלתי אחראי.

מכיון ששיטה מוכרת של השתמטות מתשלום חובות, תוך המשך פעילות כלכלית רווחית, היא לפעול מאחורי המסך של אישיות משפטית אחרת – למשל, חברה או עמותה – מוצע להגביל את כרשרו של חייב מוגבל באמצעים להיות מעורב בפעילות של תאגידיים.

לסעיף 169 המוצע

מוצע לקבוע מרשם של חייבים מוגבלים באמצעים, כדי לתת פרסום לסיכון הכלכלי של עשיית עיסקאות ומתן אשראי לאדם שמתקשה לעמוד בהתחייבויותיו, מכיון שמרשם מעין זה הוא פגיעה בפרטיות החייב, המוגנת לפי חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. ההסדר המוצע מקפיד על פגיעה מינימלית. המרשם ישקף תמונת מצב בזמן אמיתית, והחייב יימחק ממנו משפרע את חובו. לראש ההוצאה לפועל, בכל מקרה, שיקול דעת להורות על מחיקת הרישום. המרשם יהיה פתוח לעיון על סמך שאילתא פרטנית בלבד. מוצע גם לקבוע הוראות בדבר תיקון פרטי הרישום, בדומה להוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, בענין זה.

פרק ז' המוצע לסעיף 169 המוצע

חייב אשר מגיש בקשה לפרוס את תשלום חובו לתקופה העולה על זו שנקבעה בחוק מעיד על עצמו שיכולתו הכלכלית הינה מוגבלת. על ראש ההוצאה לפועל להיענות לבקשה ולתת צו ביניים בהתאם, עד לבירור היכולת של החייב, אלא אם כן לא צירף החייב את המסמכים הנוגעים למידע בדבר יכולתו הכלכלית (סעיף 169(ב)). יצוין שחייב שאינו עומד בצו הביניים, אשר ניתן על סמך אמון ראשוני באימרתו, יהיה חשוף להליכים של הבאה ומאסר. השתנה מצבו הכלכלי של החייב במשך תקופת צו הביניים, הוא יכול להזור לראש ההוצאה לפועל בבקשה לשינוי הצו.

בעת מתן צו הביניים יהיה לראש ההוצאה לפועל שיקול דעת להטיל הגבלות על החייב, כדי להבטיח את פרעון החוב ולמנוע יצירת חובות נוספים. מאחר שמדובר בפגיעה בזכויות יסוד של החייב לפי חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, ובכשרותו המשפטית, הרי ששיקול הדעת צריך להיות מופעל לפי הנסיבות האישיות של כל חייב.

עיכוב יציאתו של החייב מן הארץ אפשרי לפי סעיף 14 הקיים כאשר יש יסוד להניח שהחייב עומד לעזוב את הארץ ולסכל בכך את תשלום חובו. הטעם להגבלת הנוספת של החייב המוגבל באמצעים הוא שברוב המקרים, אם ביכולת

⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 136; התשנ"ב, עמ' 187.
⁷ ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

מרשם חייבים
מוגבלים
באמצעים

ד.69. (א) הכרזת ראש ההוצאה לפועל על חייב כמוגבל באמצעים, יורה על רישום פרטיו במרשם החייבים המוגבלים באמצעים (להלן – המרשם), אשר יהיה פתוח לעיון הציבור בכל לשכת הוצאה לפועל לפי סעיף קטן (ג); הרישום יכול את שם החייב, מספר תעודת הזהות שלו, מענו ומשלה ידו, תאריך ההכרזה על החייב כמוגבל באמצעים, מספר תיק ההוצאה לפועל שבו ניתנה ההכרזה, וסכום החוב שחושב לפי סעיף 69ב(א).

(ב) רישום פרטיו של חייב במרשם יימחק משפרע את חובו או במועד מוקדם יותר, משהורה כך ראש ההוצאה לפועל.

(ג) כל אדם זכאי לקבל מידע מן המרשם לפי שאילתא אשר תציין את מספר תעודת הזהות של האדם שלגביו מתבקש המידע וכן פרטים מזדהים של מגיש השאילתא כפי שיקבע שר המשפטים; השר רשאי לקבוע אגרה שתשולם בעד הגשת שאילתא.

(ד) אדם שעיון במידע שעליו ומצא כי אינו נכון, שלם, ברור או מעודכן (להלן – מידע שגוי), רשאי לפנות למוציא לפועל בבקשה לתקן את המידע או למחקו; הסכים המוציא לפועל לבקשה, יבצע את השינויים הנדרשים ויודיע עליהם לכל מי שקיבל את המידע השגוי תוך שלוש השנים שקדמו לתיקון או למחיקה.

(ה) סירב המוציא לפועל לבקשת אדם לתקן את המידע שעליו או למחקו, יודיע על כך למבקש באופן ובררך שנקבעו בתקנות.

ה.69. (א) הוכרז חייב כמוגבל באמצעים, והיו תלויים ועומדים נגדו מספר תיקים, יתן ראש ההוצאה לפועל צו לאיחוד התיקים, לפי פרק ו'ז, בשינויים המחוייבים, אף אם לא נתקיימו ההוראות שבסעיפים 174 ו-174ט; נפתח נגד החייב תיק נוסף לאחר שהוכרז כמוגבל באמצעים, יצורף התיק לצו האיחוד.

ריבוי תיקים

(ב) לא יבוצעו צווי הכאה או צווי מאסר שניתנו נגד החייב לפני שהוכרז כמוגבל באמצעים וטרם בוצעו, אלא במסגרת צו האיחוד.

ו.69. (א) ניתן צו ביניים, יקיים ראש ההוצאה לפועל בירור היכולת של החייב, בין על יסוד העיון בבקשת החייב לפי סעיף 69ב והמסמכים שצורפו לה, וכל מידע אחר שנמצא לפניו, ובין בחקירת יכולת כאמור בסעיף 67; ובלבד שראש ההוצאה לפועל יתן לזוכה הזדמנות לטעון טענותיו בכתב, ואם ביקש הזוכה הקירת יכולת לפי סעיף 67, יורה ראש ההוצאה לפועל על קיומה.

בירור יכולת
וצו תשלומים
סופי

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים 69 עד 69ה המוצעים

במקרים מסוימים ייתכן שרוקא הטלת ההגבלות תפגע ביכולת הפרעון של החייב. במקרים אחרים ייתכן שהיא תמנע את שיקומו הכלכלי, לאחר שנקלע למצוקה מפאת נסיבות שלא היו בשליטתו (כגון, פיטורין ממקום עבודה). מאידך, אם התברר כי החייב מסוגל להתחזר את החוב במשך התקופה הקבועה בחוק, יהיה ראש ההוצאה לפועל מוסמך להשאיר את ההגבלות כל עוד לא השלים החייב את החזר החוב על פי צו התשלומים הסופי, אם נוכח כי הדבר דרוש להבטחת התשלום. הכוונה היא למנוע שימוש לרעה בהסדר לחייבים מוגבלים באמצעים כדי לדהות פרעון חובות שביכולת.

בירור אמיתי של יכולת החייב צריך לקחת בחשבון את כל חובותיו, בדרך של איחוד תיקים. הבירור של יכולת החייב יכול שיעשה על יסוד העיון במסמכים בלבד, ויכול שיעשה על דרך חקירת היכולת במעמד הצדדים. אם ביקש הזוכה הקירת יכולת, חייב ראש ההוצאה לפועל לקיים אותה. לאחר שנסתיים בירור היכולת, יתן ראש ההוצאה לפועל צו תשלומים סופי.

אם ראה ראש ההוצאה לפועל שהחייב אכן מוגבל באמצעים, הוא רשאי להסיר הגבלות שהוטלו בצו הביניים.

(ב) ראש ההוצאה לפועל יתן צו תשלומים בהתאם ליכולת החייב על יסוד הבירור שערך, כאמור בסעיף קטן (א), ויקבע כי הוא מוגבל באמצעים אם אין ביכולתו לפרוע את החוב במשך תקופה הקבועה בסעיף 69ב(א); קבע ראש ההוצאה לפועל כי החייב אינו מוגבל באמצעים, וכי יש ביכולתו לפרוע את החוב במשך תקופה כאמור, ינמק את החלטתו.

169. קבע ראש ההוצאה לפועל כי החייב מוגבל באמצעים, רשאי הוא להסיר את ההגבלות שהוטלו על החייב בצו הביניים, כולן או מקצתן.

169ח. קבע ראש ההוצאה לפועל כי החייב אינו מוגבל באמצעים, רשאי הוא לקבוע כי ההגבלות שהוטלו על החייב בצו הביניים, כולן או מקצתן, יעמדו בתוקפן כל עוד לא נפרע החוב או לתקופה שיקבע, אם ראה כי הרבר ררוש להבטחת תשלום החוב.

169ט. ראש ההוצאה לפועל רשאי, בכל עת, ביוזמתו או על פי בקשה, לבטל הכרזה של חייב כמוגבל באמצעים.

הסרת הגבלות מחייב מוגבל באמצעים

תוקף הגבלות על חייב שאינו מוגבל באמצעים

ביטול הכרזה חייב כמוגבל באמצעים

פרק ז'2: צווי הבאה ומאסר

169. (א) הוצאה לחייב אזהרה כאמור בסעיף 7א(א) רשאי ראש ההוצאה לפועל כעבור 30 ימים, לבקשת הזוכה, להזמין את החייב לבירור, במועד שיקבע, בהתקיים אחד מאלה:

(1) החייב לא שילם את החוב הפסוק במלואו או בשיעורים כפי שנדרש באזהרה;

(2) החייב לא הגיש בקשה לפי סעיף 7א, או לא תמך בקשתו במסמכים הדרושים לפי אותו סעיף, או בכל מסמך אחר שנדרש למסור לראש ההוצאה לפועל;

(3) החייב לא מילא אחר צו תשלומים, או צו ביניים כאמור בסעיף 169ג.

(ב) לא הופיע החייב לבירור כאמור בסעיף קטן (א), או לא התייצב לחקירת יכולת שהוזמן אליה לפי סעיף 67, רשאי ראש ההוצאה לפועל להורות בצו על הבאת החייב לפני ראש ההוצאה לפועל (להלן – צו הבאה).

(ג) צו הבאה ייערך בכתב ויפורט בו שם החייב ותמצית העובדות המהוות יסוד למתן הצו.

הזמנה לבירור וצו הבאה

דבריו הסבר

הביצוע של צווי הבאה נתון בידי המשטרה (סעיף 22 להצעת החוק). ככל מקרה לא יבוצע צו הבאה אם שילם החייב את החוב. חייב שנעצר מכוח צו הבאה יובא לפני ראש ההוצאה לפועל תוך 24 שעות. חייב שלא הובא לפני ראש ההוצאה לפועל ישוחרר בכל מקרה עד לצהרי ערב יום שבת או ערב יום מנוחה. ראש ההוצאה לפועל רשאי גם להורות בצו על שחרור החייב בערובה, להבטחת התייצבותו מרצונו תוך 24 שעות.

פרק ז'2 המוצע לסעיף 169 המוצע

חייב אשר ישב בהוסר מעש יוזמן לבירור אצל ראש ההוצאה לפועל. העילות להזמנה לבירור מפורטות. אם לא יופיע החייב לבירור, יהיה ראש ההוצאה לפועל מוסמך לתת נגדו צו הבאה. סמכות דומה תהיה לגבי חייב שהוזמן לחקירת יכולת ולא התייצב לה. לא יינתן נגד חייב צו מאסר בשל כויון הליכי ההוצאה לפועל מבלי שהוא בא לפני ראש ההוצאה לפועל (סעיף 70 המוצע).

(ד) צו ההבאה יועבר לביצוע, כאמור בפרק 4, והחייב יובא לפני ראש ההוצאה לפועל בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתוך 24 שעות משעה שנעצר על פי הצו; ובלבד שהחייב שנעצר כאמור ולא הובא לפני ראש ההוצאה לפועל עד לצהרי ערב שבת או ערב יום מנוחה – ישוחרר, והצו יבוצע שנית.

(ה) לא יבוצע צו הבאה אם שילם החייב את סכום החוב הנקוב בצו, או אם הראה החייב כי הוא פרע את החוב הפסוק או שילם את התשלומים שמועד פריעונם הגיע.

(ו) ראש ההוצאה לפועל רשאי להורות בצו ההבאה על שחרור החייב בערובה, כפי שיפורש בצו, להבטחת התייצבותו תוך 24 שעות לפני ראש ההוצאה לפועל; לענין זה לא יבואו בחשבון ימי מנוחה וערבי יום מנוחה.

(ז) שוחרר החייב בערבון כספי ולא התייצב כפי שהבטיח, רשאי ראש ההוצאה לפועל להורות על חילוט הערבון והעברתו לחשבון תיק ההוצאה לפועל.

69יא. (א) הובא החייב לפני ראש ההוצאה לפועל על פי צו הבאה, יהא עליו להציע דרכים לביצוע פסק-הדין, בדרך של הצעה לתשלום החוב בשיעורים או למימוש נכסים, וכן יהא עליו למלא הצהרה בדבר יכולתו הכלכלית ולחתום על כתב ויתור על סודיות כאמור בסעיף 7א.

מעמד ההבאה

(ב) במעמד ההבאה רשאי ראש ההוצאה לפועל לקיים בירור בדבר יכולת החייב ולתת כל החלטה שתיראה לו בנסיבות הענין, ובכלל זה רשאי הוא –

(1) לתת או לשנות צו תשלומים;

(2) להכריז על החייב כמוגבל באמצעים;

(3) להזמין את החייב לחקירת יכולת במעמד הזוכה, ולכוף התייצבותו לחקירה כאמור;

(4) לתת צו להמצאת מסמכים או להתייצבות החייב לפניו, או לפני ראש הוצאה לפועל בלשכה אחרת – במועד אחר;

(5) לדרוש מסירת מידע על נכסי החייב ומקורות הבנסתו על יסוד כתב ויתור על סודיות.

(ג) ראה ראש ההוצאה לפועל במעמד ההבאה כי החייב מסרב למלא הצהרה בדבר יכולתו הכלכלית או לחתום על כתב ויתור על סודיות או למסור מידע כלשהו לגבי יכולתו, או כי הוא משתמט מתשלום החוב מבלי לתת הסבר סביר לאי התשלום, רשאי הוא לצוות על מאסרו של החייב בשל בזיון לפי סעיף 70.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 69יא המוצע

דרכים לפרעון החוב, כתשלומים או על ידי מימוש נכסים. ראש ההוצאה לפועל רשאי לערוך בירור בדבר יכולתו הכלכלית של החייב ולתת כל החלטה שתיראה לו. כמו כן מוצע להסמיך אותו לתת צו למאסרו של החייב, בשל בזיון ההוצאה לפועל, בו במקום, אם ראה כי אינו משתף פעולה במסירת מידע בדבר יכולתו, או כי הוא משתמט מתשלום החוב מבלי לתת הסבר סביר לאי התשלום.

במעמד ההבאה תינתן לחייב הזדמנות להסביר את חוסר המעש שלו, שעשוי לנבוע מחוסר אונים, מבוורות או מתקלות טכניות. החייב יידרש למסור מידע לראש ההוצאה לפועל על ידי מילוי הצהרה בדבר יכולתו הכלכלית, ולחתום על כתב ויתור על סודיות, ויהיה עליו להציע

11. במקום סעיף 70 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 70

"מאסר חייב בשל בזיון ההוצאה לפועל

70. (א) נתברר לראש ההוצאה לפועל כי החייב בעל יכולת למלא אחר צו או החלטה שניתנו לפי סעיף 69א(ב), וכי הוא לא מילא אחריהם, או כי הוא לא שילם שיעור מהשיעורים שנקבעו לפיהם, או כי הוא הבריה נכסיו או משתמט בדרך אחרת מתשלום החוב, רשאי הוא, לבקשת הזוכה, לתת צו מאסר נגד החייב בשל בזיון, לתקופה שלא תעלה על 10 ימים, ובלבד שראה כי אין תועלת בהליכים של עיקול נגד נכסי החייב או בהמשכם; ראש ההוצאה לפועל רשאי לתת צו מאסר נגד חייב כאמור, בין שהוכרז מוגבל באמצעים ובין שלא.

(ב) לא יינתן צו מאסר נגד חייב אלא לאחר שהובא לפני ראש ההוצאה לפועל על פי צו הבאה לפי סעיף 69, או לאחר שבא לפניו בדרך אחרת.

(ג) חייב שנאסר יובא שוב לפני ראש ההוצאה לפועל, לא יאוחר מתוך 72 שעות ממועד מאסרו; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על חייב שנאסר מכוח צו שניתן במעמד ההבאה כאמור בסעיף 69א(ג).

(ד) הובא החייב שוב כאמור, רשאי ראש ההוצאה לפועל לבטל את צו המאסר או לקצר את תקופת המאסר, בתנאים שייראו לו ולתת כל החלטה אחרת שתיראה לו בנסיבות הענין.

12. בסעיף 71 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 71

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא: "סייג למתן צו הבאה או צו מאסר";
- (2) בסעיף קטן (א), הסיפה המתחילה במלים "וצו מאסר לא יבוצע" - תימחק, ובכל מקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב), במקום "מאסר" יבוא "הבאה או מאסר";
- (3) סעיף קטן (ג) - יימחק.

דברי הסבר

מוצע להבהיר שהחייב ישוחרר מן המאסר, ככל מקרה, אם שילם את החוב או אם הזוכה ביקש את שהירו. תוראה זו תחול גם לגבי חייב שנעצר על פי צו הבאה.

סעיף 12 הסייגים הקיימים היום בחוק למתן צו מאסר יחולו גם לגבי צו הבאה, משמע, שלא יינתן צו הבאה אם היה החייב קטין או פסול-דין, או אם החייב היה בן-זוג של הזוכה או אחד מצאצאיו או הוריו. (הסייגים לגבי ביצוע צווי הבאה וצווי מאסר כלולים בסעיף 22 להלן).

מוצע, כמו כן, למהוק את סעיף 71(ג) הקיים, שזה לשונו: "לא יינתן צו מאסר אם סכום החוב שלגביו מתבקש הצו, לרבות הפרשי ההצמרת והריבית, אינו עולה על המישים שקלים חרשים", לפי החוק המוצע. כאמור, המאסר הוא תגובה לבזיון ההוצאה לפועל וסכום החוב כשלעצמו אינו מהווה גורם לענין זה. סכום החוב כשלעצמו גם אינו מהווה אמת מידה לצורך של הזוכה בגבייתו. התנאים למתן צו מאסר לפי סעיף 70 הצריכים להתקיים הם, שהחייב הינו בעל יכולת, המשתמט מתשלום החוב ושאינו תועלת בהליכי עיקול.

סעיפים 11, 13 ו-14 לפועל, כדי להבהיר שהמאסר הוא תגובה לבזיון ההוצאה לפועל בידי חייב שהוא בעל יכולת המשתמט מתשלום החוב, ושמחן צו מאסר מותנה בכך שאין תועלת בהליכים של ירידה לנכסי החייב כדי לאכוף את תשלום החוב.

צו המאסר יינתן לפי בקשת הזוכה, בתנאי שהחייב הובא, או בא מרצונו, לפני ראש ההוצאה לפועל לפני כן. תעילות למתן צו מאסר הן שלוש: אי מילוי אחר צו או החלטה שניתנו במעמד ההבאה, הכרחת נכסים או השתמטות בדרך אחרת.

מוצע לקצר את תקופת המאסר המרבית ל-10 ימים (בהשוואה ל-21 ימים לפי החוק הקיים). תקופה זו מסתמכת על נתוני המשרה שעל פיהם השתחררו 96% מן החייבים שנאסרו על פי הפרקטיקה הקודמת תוך 10 ימים. חייב שניתנו נגדו מספר צווי מאסר ישוחרר בכל מקרה כעבור 30 ימים ולא ייאסר שוב אלא כעבור 30 ימים נוספים. מאסר מצטבר לתקופות ממושכות שולל מן החייב את היכולת למצוא מקורות הכנסה לפרעון חובותיו.

- החלפת סעיף 72 13. במקום סעיף 72 לחוק העיקרי יבוא:
72. (א) חייב שנאסר ישוחרר מן המאסר – ואם טרם נאסר לא יבוצע צו המאסר – אם שילם את החוב או את השיעור שבשלו ניתן הצו, או שהזוכה ביקש בכתב את שחרורו של החייב.
- (ב) החייב ישוחרר מן המאסר על פי צו של ראש ההוצאה לפועל לפני תום התקופה הקבועה בצו המאסר – ואם טרם נאסר לא יבוצע צו המאסר – אם נתן ערובה כפי שקבע ראש ההוצאה לפועל או הראה טעם אחר, להנחת דעתו של ראש ההוצאה לפועל, שאין להחזיקו במאסר.
- (ג) הוראות סעיף קטן (א) יחולו, בשינויים המחוייבים, על חייב שניתן נגדו צו הבאה.⁸
- הוספת סעיף 72א 14. אחרי סעיף 72 לחוק העיקרי יבוא:
- 72א. (א) חייב שניתנו נגדו מספר צווי מאסר, שסך כל תקופות המאסר על פיהם עולה על 30 ימים, ישוחרר מן המאסר כעבור 30 ימים, ולא יאסר שוב לריצוי יתרת תקופות המאסר על פי הצווים האמורים או צווים נוספים, אלא כעבור 30 ימים מיום שחרורו.
- (ב) חייב אשר שוחרר ממאסר לאחר 30 ימי מאסר כאמור בסעיף קטן (א), יקבל תעודת שחרור שתפרט את הסימוכין למאסרו ולשחרורו, תקופת המאסר ומועד השחרור, לפי טופס שיקבע שר המשפטים בהתייעצות עם שר המשטרה.
- הוספת סעיף 73א 15. אחרי סעיף 73 לחוק העיקרי יבוא:
- 73א. מבלי לגרוע מהוראות סעיף 8 לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש]⁹, לא תוגש נגד ראש ההוצאה לפועל תובענה על עוולה שעשה במתן צו הבאה או צו מאסר.
- תיקון סעיף 74 16. (א) האמור בסעיף 74 לחוק העיקרי יסומן (א), ואחרי "נגד החייב" יבוא "לתקופה שלא תעלה על 21 ימים".
- (ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) הוראות סעיפים 7א, 7ב עד 7ג ו-7ד לא יחולו על חוב כאמור בסעיף קטן (א).

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 15 מוצע, למען הסר ספק, ובהתאם לפסיקה, לקבוע הוראה מפורשת בדבר חסינות ראש ההוצאה לפועל בפני אחריות בנוזיקין בשל מתן צו הבאה או צו מאסר; לגבי הליכים פליליים אין כל ספק בדבר החסינות לפי הוראות החוק הקיימות.
- סעיף 16 החוקונים המוצעים לגבי צווי הבאה וצווי מאסר לא יחולו לגבי חובות מוזנות, מכיון שהם נקבעים בפסקי-דין של בית משפט לאחר בדיקה של יכולת החייב. אם השתנה מצבו הכלכלי של מי שחייב במוזנות, עליו לחזור לבית המשפט כדי לשנות את פסקי-הדין.

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266; ס"ח התשנ"ב, עמ' 153.

17. במקום הכותרת: "פרק ז'1: איחוד תיקים" יבוא "פרק ז'3: איחוד תיקים". החלפת כותרת לפרק ז'1
18. בסעיף 74(ג) לחוק העיקרי, במקום "לאחר שנתן הזדמנות לכל צד לטעון טענותיו ומטעמים" יבוא "מטעמים". תיקון סעיף 74
19. בסעיף 74 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "5%" יבוא "2%". תיקון סעיף 74
20. (א) האמור בסעיף 74 לחוק העיקרי יסומן (א), ובמקום הסיפה המתחילה במלים "תוך שנתיים" יבוא "תוך פרקי הזמן הקבועים בסעיף 69(א)". תיקון סעיף 74
- (ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי ראש ההוצאה לפועל לתת צו איחוד לפרעון חובות החייב למשך כל תקופה שתיראה לו, ובלבד שלא הוגשה התנגדות בכתב לכך מטעם זוכה.
- (ג) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לגרוע מסמכויות ראש ההוצאה לפועל לפי סעיפים 69 עד 169".
21. בסעיף 74(ב) לחוק העיקרי, במקום "הקבועים" יבוא "האמורים". תיקון סעיף 74
22. אחרי סעיף 74 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק ז'4: ביצוע צווי הבאה וצווי מאסר"

תקופה לביצוע צו הבאה או צו מאסר (א) צו המורה על הבאתו או על מאסרו של חייב יבוצע בידי משטרת ישראל בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ־90 ימים מיום מסירת הצו לידיה, ורשאית המשטרה לבצעו בכל מקום ובכל עת, כשהצו או העתק צילומי ממנו מצוי בידי השוטר המבצע.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים** לפי החוק הקיים, לא יתן ראש ההוצאה 17 עד 21 לפועל צו לאיחוד תיקים, אלא אם כן ביכולת החייב לפרוע את חובותיו בכל התיקים תוך שנתיים, ובמקרים מיוחדים – תוך שלוש שנים. כמו כן, על החייב לשלם, בעת הגשת הבקשה ומרי הודש בהודשו עד להתלטת ראש ההוצאה לפועל, סכום בשיעור של 5% מיתרת חובותיו. בתקופה שחלפה מאז הקיקתו של הסדר זה בשנת התשנ"א, התברר כי חייבים רבים אינם ממלאים אחר התנאים המוקדמים, והם חשופים לפעולות שנוקטים נגדיהם השונים בכל תיק ותיק בנפרד.
- מוצע עתה להגמיש את המבחנים ליכולת הפרעון של החייב באיחוד תיקים ולהתאימם למבחנים המוצעים להכרזה על חייב כמוגבל באמצעים (סעיף 20(א)). עוד מוצע, להקטין את הסכום שעל החייב לשלם בעת הגשת בקשתו לאיחוד תיקים, שהוא מעין ראשית ראייה ליכולת הפרעון המוערית, לסכום בשיעור של 2% מיתרת חובותיו. לפיכך מוצע גם להקטין בדומה את השיעור של התשלום השוטף עד למתן ההחלטה של ראש ההוצאה לפועל (סעיף 19). העמידה בדרישות אלה תמנע ניצול לרעה של איחוד התיקים כדי לדחות פרעון חובות לתקופות בלתי סבירות, כפי שהיה בעבר, אך הקטנת השיעורים תאפשר ליותר
- חייבים וזוכים ליהנות מן היעילות המינהלית של איחוד התיקים.
- כמו כן מוצע להסמיך את ראש ההוצאה לפועל להשקות הליכי הוצאה לפועל במסגרת איחוד תיקים, לפי שיקול דעתו, וללא צורך במתן הזדמנות לכל הצדדים לטעון טענותיהם (סעיף 18). לבסוף מוצע לקבוע כי ניתן לפרוס את התשלומים בצו איחוד תיקים לכל תקופה וללא הגבלה, אם אין לכך התנגדות מצד אף זוכה (סעיף 20(ב)).
- סעיפים** מוצע להסמיך את המשטרה לבצע צווי 22 ו־31 הבאה וצווי מאסר, ולהסדיר את אופן הביצוע, על ידי הוספת פרק ז'4 לחוק ההוצאה לפועל. בפרק זה מוצע לשלב את הוראות חוק גביית חובות (ביצוע צווי מאסר) (הוראת שעה), התש"ן–1990, שתקפו יפוג ביום כ"א בסיון התשנ"ד (31 במאי 1994), ולבטל במקביל את החוק האמור (סעיף 30). יחד עם זאת, מוצע לחוקק תיקונים על סמך הנסיון של הפעלת חוק גביית חובות במשך שלוש שנים. למשל, הרחבו הסייגים לביצוע צו הבאה או צו מאסר (סעיף 74(א) המוצע). כמו כן הוגדרו הסמכויות של השוטר בעת ביצוע הצו (סעיף 74(א) המוצע).

(ב) חייב שלא אותר, אף שנעשו מאמצים של ממש לאתרו, או שלא ניתן לבצע את הצו נגדו בשל היותו מחוץ לגבולות המדינה, או בשל הנסיבות האמורות בסעיף 74(א), תתחיל התקופה האמורה בסעיף קטן (א) מהיום שניתן לאתרו או לבצע את הצו, לפי הענין.

74. (א) צו הבאה או צו מאסר נגד חייב לא יבוצע כל עוד מתקיימת אחת מן הנסיבות האלה:

סייג לביצוע צו הבאה או צו מאסר

(1) החייב משרת שירות סדיר או שירות מילואים פעיל לפי חוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986;

(2) ההבאה או המאסר עלולים להזיק לבריאותו של החייב;

(3) כתוצאה מן ההבאה או המאסר של החייב יישארו ללא השגחה או טיפול הולמים, קטין שבאחריותו של החייב שטרם מלאו לו ארבע-עשרה שנים, או אדם הסררישע התלוי בחייבו;

(4) החייב מרצה מאסר פלילי או נמצא במעצר;

(5) לחייב יש מוגבלות אחרת שבשלה לא ניתן לבצע את צו ההבאה או צו המאסר.

(ב) לא בוצע צו הבאה או צו מאסר מחמת אחת מן הנסיבות האמורות בסעיף קטן (א), יירשמו במשטרה מלוא הפרטים על אותן נסיבות ברישום שיהיה פתוח לעיון הזוכה; המשטרה תודיע על כך בכתב לראש ההוצאה לפועל שנתן את הצו.

(ג) לא ניתן לבצע צו הבאה או צו מאסר בשל היות החייב מחוץ לגבולות המדינה או בשל הנסיבות האמורות בסעיף קטן (א), במשך תקופה העולה על שישה חודשים - בטל הצו.

74. (א) שוטר המבצע צו הבאה או צו מאסר רשאי, לשם כך, להיכנס לכל בית או מקום, ובלבד שזוהה את עצמו בפני מי שנחזה להיות מחזיק הבית או המקום, והודיע לו את המטרה שלשמה מתבקשת הכניסה.

סמכויות שוטר בביצוע צו הבאה או צו מאסר

(ב) מחזיק הבית או המקום ירשה כניסה חופשית לשוטר על פי דרישתו; לא איפשר מחזיק הבית או המקום את הכניסה, למרות שנדרש לעשות כן, רשאי השוטר להשתמש בכוח כלפי אדם או כלפי רכוש כדי לאפשר את הכניסה, לאחר שהזהיר את מחזיק הבית או המקום כי הוא עומד לעשות כן, ובלבד שהשימוש בכוח יהיה סביר ולא יעלה על הנדרש בנסיבות המקרה.

דברי הסבר

הננקטים נגדו בהוצאה לפועל. ראש ההוצאה לפועל יהיה רשאי לפטור את הזוכה מתשלום האגרה המיוחדת מן הטעם היחיד של חוסר יכולת.

מוצע לחייב את שר המשטרה לדווח לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אחת לשנה, על פעולות המשטרה בביצוע צווי הבאה וצווי מאסר.

בעיקרו של דבר מוצע, לעגן בחוק את המנגנון של היחידה המיוחדת של המשטרה המופקדת על ביצוע צווי הבאה וצווי מאסר, ואת מימונה באמצעות אגרה מיוחדת. מוצע לחייב את המדינה לשלם את האגרה המיוחדת ככל זוכה אחר. האגרה המיוחדת תשולם בידי הזוכה בעת הגשת הבקשה למתן צו הבאה או צו מאסר, אך היא תחול על החייב בדומה לאגרות והוצאות אחרות הקשורות להליכים

⁹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107; התשנ"א, עמ' 212.

(ג) שוטר המבצע צו הבאה או צו מאסר רשאי להשתמש בכוח כלפי אדם או רכוש, כדי להתגבר על התנגדות או הפרעה לביצוע הצו, לאחר שהזהיר את מי שמתנגד או שמפריע לביצוע הצו כי הוא עומד לעשות כן, ובלבד שהשימוש בכוח יהיה סביר ושלא יהיה בו כדי לסכן חיי אדם.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), רשאי שוטר להשתמש בכוח כדי להתגבר על התנגדות או הפרעה לביצוע הצו אף ללא מתן אזהרה, אם יהיה במתן האזהרה כדי לסכל את אפשרות ביצוע הצו או לסכן את חייו או את שלמות גופו של השוטר או של אדם אחר.

(ה) שוטר המבצע צו הבאה או צו מאסר רשאי, אם היה לו יסוד סביר לחשוד כי ברשות החייב חפץ שבאמצעותו עלול החייב לפגוע בעצמו או בזולתו, לחפש בבגדיו ובכליו של החייב ולהפוס כל חפץ כאמור; השוטר יערוך רישום של כל חפץ שנתפס כאמור על גבי טופס, אשר ייחתם בידי השוטר והחייב.

74יט. יחידה מיוחדת של משטרת ישראל תופקד על ביצוע צווי הבאה וצווי מאסר על פי חוק זה (להלן – היחידה המיוחדת); המפקח הכללי של המשטרה יהיה רשאי לשם כך לגייס ולהעסיק שוטרים ביחידה המיוחדת, כדי שישתרו שירות מיוחד זה בלבד, ככל הנחוץ לביצוע תפקידי היחידה המיוחדת, והכל במימון בספי הקרן המיוחדת לפי סעיף 74כא.

יחידה מיוחדת

74כ. (א) דמי טיפול בעד ביצוע צו הבאה או צו מאסר (להלן – האגרה המיוחדת) יהיו בסכום שיקבע שר המשפטים, כהסכמת שר המשטרה ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; האגרה המיוחדת תעודכן ב־1 בינואר של כל שנה לפי שיעור עליית מדרג המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

אגרה מיוחדת

(ב) הזוכה ישלם את האגרה המיוחדת בעת הגשת הבקשה לצו הבאה או לצו מאסר, ולענין זה יהולו הוראות סעיף 9 בשינויים אלה:

(1) ראש ההוצאה לפועל לא יהיה רשאי להרשות מתן ערובה במקום תשלום האגרה המיוחדת;

(2) הוגשה בקשה לצו מאסר על ידי זוכה שהוא קרוב משפחה לפי סעיף 74 בשל אי תשלום מוונות, לא יחוייב הזוכה בתשלום האגרה המיוחדת;

(3) הוראות כל דין בדבר פטור זוכה מחובת התשלום לא יתולו, אלא מטעמים של חוסר יכולת הזוכה.

(ג) דין המדינה לענין תשלום האגרה המיוחדת כדין כל זוכה אחר.

74כא. סכומי האגרה המיוחדת יועברו לקרן מיוחדת, שתעמוד לרשות משטרת ישראל לצורך מימון הפעלתה של היחידה המיוחדת; העברת סכומי האגרה תיעשה ב־15 בכל חודש לגבי החודש שקדם לו.

קרן מיוחדת

74כב. שר המשטרה ימסור לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אחת לשנה, דין וחשבון על ביצוע פרק זה.

דין וחשבון

- תיקון סעיף 79 23. בסעיף 79 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:
- "(ג) אין לבצע צו להוצאת מעוקלים מחצרים, אם במקום נמצא לבדו קטין שטרם מלאו לו 14 שנים."
- תיקון סעיף 81 24. בסעיף 81(א) לחוק העיקרי, בהגדרת "הפרשי הצמדה וריבית", כסופה יבוא: "אנו, אם קיים בין הזוכה לחייב הסכם כדון על הצמדה או על ריבית, בתוספת הפרשי ההצמדה והריבית המוסכמים."
- הוספת סעיף 81 25. אחרי סעיף 81 לחוק העיקרי יבוא:
- "עונשין 181. (א) מי שמסר מידע כוזב לראש ההוצאה לפועל או למוציא לפועל או למי שפועל מטעמו לפי חוק זה, דינו – מאסר שלוש שנים.
- (ב) חייב שהפר הגבלה שהוטלה עליו לפי סעיף 169(א) או סעיף 69, דינו – מאסר שלוש שנים.
- (ג) חייב מוגבל באמצעים אשר עסק או היה מעורב בייסוד או בניהול חברה או תאגיד אחר שלא על פי צו ראש ההוצאה לפועל, בניגוד להוראת סעיף 169(ב), דינו – מאסר חמש שנים.
- (ד) מי שהגיע אליו מידע לפי חוק זה לגבי חייב, נכסיו או מקורות הכנסתו, ועשה בו שימוש או גילה אותו לאחר, שלא במידה הנדרשת לביצוע הוראות חוק זה ושלא על פי צו של בית משפט, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977¹⁰."
- הוספת סעיף 87 26. אחרי סעיף 87 לחוק העיקרי יבוא:
- "דיווח שנתי 87. שר המשפטים ימסור לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אחת לשנה, דין וחשבון על פעילות לשכות ההוצאה לפועל."

ד ב ר י ה ס ב ר

באמצעים; ושימוש לרעה במידע בדבר מצבו הכלכלי של החייב.

סעיפים 26 ו-27 המשפטים להתקין תקנות הקובעות "פרסום דו"ח סטטיסטי שנתי, שיונח על שולחנה של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, שיפרט את פעילות הלשכות השונות, לרבות נתוני השתכרות החייבים השונים, נתונים על משך הטיפול בתיקים השונים ועלותם, נכסי החייבים ונתונים נוספים כפי שייקבעו בתקנות". המידע הדרוש לניתוח הסטטיסטי אינו ניתן להשגה במערכת ההוצאה לפועל, וגם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אינה יכולה לספק את הנתונים הדרושים. מוצע, אם כן, להחליף הוראה זו בהוראה בחוק אשר תחייב את שר המשפטים לדווח לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אחת לשנה, על פעילות לשכות ההוצאה לפועל, כדומה לחובת הדיווח של שר המשטרה לפי סעיף 74 המוצע.

סעיף 23 מוצע לקבוע הוראה אשר תגן על קטינים במהלך ביצוע צו להוצאת מיטלטלין מעוקלים מבית החייב. הצו לא יבוצע אם נבח שם קטין מתחת לגיל 14 ואין עמו אדם מבוגר יותר.

סעיף 24 לפי סעיף 81 לחוק הקיים, שטר ניתן לביצוע בתוספת הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, אך לא ניתן לבצע שטר בתוספת של הפרשי הצמדה וריבית על פי הסכם שנחתם בין החייב לזוכה. מוצע, אם כן, לקבוע כי ההוצאה לפועל של שטר תכלול גם הפרשי הצמדה וריבית מוסכמים, בגבולות המותר על פי הדין, ומבלי לגרוע מהוראות חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות, התשנ"ג-1993.

סעיף 25 מוצע לקבוע הוראות עונשין מיוחדות בשל-שה עניינים: מסירת מידע כוזב במסגרת הליכי ההוצאה לפועל; הפרת הגבלה שהוטלה על חייב מוגבל

¹⁰ סיח התשל"ז, עמ' 226; התשנ"ד, עמ' 59.

27. (א) האמור בסעיף 88 לחוק העיקרי יסומן (א), ובו פסקה (ב8) – תימחק. תיקון סעיף 88
(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) שר המשפטים רשאי, בהתייעצות עם שר המשטרה, להתקין תקנות לביצוע פרק 41, ולקבוע כללים בדבר הביצוע של צווי הבאה וצווי מאסר, סדרים להעברת מידע על החייב בין לשכות ההוצאה לפועל, והעברת סכומי האגרה המיוחדת לקרן המיוחדת."
28. בסעיף 47 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
"ב) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מי שהוטל עליו מאסר אזרחי לפי חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, בעת שהוא נושא מאסר פלילי, ישא את המאסר הפלילי תחילה; המאסר האזרחי יתחיל מיד בתום המאסר הפלילי."
29. בסעיף 6 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹¹ –
(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "או מאת ראש ההוצאה לפועל";
(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "בידי שופט" יבוא "או בידי ראש הוצאה לפועל", ואחרי "של השופט" יבוא "או של ראש ההוצאה לפועל";
(3) בסעיף קטן (ג), אחר "של השופט" יבוא "או של ראש ההוצאה לפועל".
30. חוק גביית חובות (ביצוע צווי מאסר) (הוראת שעה), התש"ן-1990¹² – בטל.
31. (א) הוראת סעיף 74 לענין אגרה מיוחדת, כנוסחה בסעיף 22, לא תחול על בקשה לעז מאסר שהוגשה ושולמה עבורה אגרה מיוחדת, כולה או חלקה, לפני תחילתו של חוק זה; על אגרה מיוחדת של בקשה כאמור יוסיפו לחול הוראות סעיפים 3 ו-4 לחוק גביית חובות (ביצוע צווי מאסר) (הוראת שעה), התש"ן-1990.
(ב) הוראת סעיף 47(ב1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, כנוסחה בסעיף 28, תחול על מי שהוטלו עליו מאסר פלילי ומאסר אזרחי גם לפני תחילתו של חוק זה, ובלבד שטרם ריצה את המאסר האזרחי, כולו או מקצתו.
32. תחילתו של חוק זה, למעט סעיפים 22 ו-30, שלושה חודשים מיום פרסומו. תחילה

דברי הסבר

מתום המאסר האזרחי. מוצע עתה לשנות את הדרך של הצטברות המאסר האזרחי בגין חוב אל המאסר הפלילי. לפי המצב הקיים נמשך המאסר הפלילי, המאסר האזרחי הופך לענישה נוספת, ואין בו כדי להמריץ את החייב לפרוע את חובו בהקדם.

סעיף 29 מוצע להרחיב את התחולה של ההגנה נגד תביעה משפטית שנהנה ממנה שוטר הפועל מכוח הרשאה, כך שהיא תחול גם לגבי צוים של ראש ההוצאה לפועל.

עוד מוצע להסמיך את שר המשפטים, בהתייעצות עם שר המשטרה, להתקין תקנות בקשר לתיאום בין מערכת ההוצאה לפועל והיחידה המיוחדת של המשטרה לצורך ביצוע צווי הבאה וצווי מאסר.

סעיף 28 (א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 קובע: "מי שהוטלו עליו מאסר אזרחי ומאסר פלילי, ישא את המאסר האזרחי תחילה; ואם היה נושא מאסר פלילי בעת שהוטל עליו המאסר האזרחי, יופסק המאסר הפלילי לשם נשיאת המאסר האזרחי וישוב ויימשך

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390; ס"ח התשנ"ב, עמ' 156.
¹² ס"ח התש"ן, עמ' 154; התשנ"ג, עמ' 214.

